

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Beslut 25/2020		SIDA 1 (4)
Uppsala	DATUM 2020-09-07	DNR ÖN 2019/47

PARTER

KLAGANDE

Dag Sandahl, Östra Järnvägsgatan 18, 342 61 Moheda

MOTPART

Kyrkostyrelsen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kyrkostyrelsens beslut i den 5 december 2019
i ärende Dnr Ks 2019-1533, se bilaga A

SAKEN

Handlingsoffentlighet

ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

YRKANDE M.M.

Dag Sandahl begärde att få ta del av "mejlkorrespondensen mellan ärkebiskop Antje Jackelén och biskopen Anders Arborelius i anledning av reformationsfirandet i Lund den 31 oktober 2016."

Den 18 november 2019 fick Dag Sandahl genom ett handläggARBESKED den begärda e-post-korrespondensen, fränsett stora delar som hade maskerats. Vissa e-postmeddelanden lämnades till honom i deras helhet och övriga e-postmeddelanden lämnades endast delvis ut till Dag Sandahl.

Dag Sandahl begärde ett skriftligt beslut och den 5 december 2019 fattade kyrkostyrelsen ett beslut som innebar att vissa delar av begärda handlingar lämnades ut medan begäran i övrigt avslogs.

Dag Sandahl har överklagat beslutet och begärt att samtliga begärda handlingar ska lämnas ut till honom.

Till stöd för sitt överklagande har Dag Sandahl anför t bl.a. följande. Det som han frågar efter är inte längre arbetsmaterial utan dokumentation kring ett historiskt viktigt skeende i Sverige. Han vill se en skriftväxling som belyser på vilket sätt goda och förtroendefulla internationella relationer har vidmakthållits. Självklart behövdes genomgång i Rom inför påvens besök. Följande passus – tidigare vid handläggarutlämnandet maskad – från ett mail skrivet av biskopen Anders Arborelius den 18 juli 2018 har nu släppts av rättschefen:

"Det var synd att er representant Lotten Rydin som var anmäld till mötet i Rom inte dök upp och inte kunde nås. Då hade hon kunnat framföra era synpunkter på plats när man planerade för de olika delarna av påvens besök."

Denna nu släppta sakinformation indikerar rimligtvis, att den diskussion som förts, handlat om överväganden, som alls inte kan skada Svenska kyrkan eller någon internationell relation. Maskningen gör skeendet icke-transparent och ogenomträngligt, eftersom den väsentliga informationen inte finns att läsa. Ett utlämnande skadar inga internationella relationer. Att endast lämna ut vissa delar av begärda handlingar, dvs lämna ut sådant som är av föga intresse för forskningen och maska det andra, innebär helt klart att offentlighetsprincipen ställs åt sidan. I det nu aktuella ärendet finns det inte alls någon "särskild anledning" att ett utlämnande skulle skada Svenska kyrkans internationella relationer.

SKÄL FÖR ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Det öppna samtalet och den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet är av avgörande vikt för Svenska kyrkan som öppen folkkyrka med demokratisk organisation. Den inomkyrkliga handlingsoffentligheten, som regleras i 53 kap. 3 – 11 §§ kyrkoordningen, är i det sammanhanget av grundläggande betydelse.

Vissa undantag från huvudregeln om offentlighet har emellertid ansetts nödvändiga. Förbud mot att röja vissa uppgifter regleras i 54 kap. kyrkoordningen. Endast när en uppgift klart och tydligt faller in under en förbudsregel i 54 kap. får undantag från huvudregeln om handlingsoffentlighet göras. Om de skyddade uppgifterna förekommer endast i vissa delar av en handling kvarstår dock rätten att ta del av handlingens övriga delar.

Överklagandenämnden prövade i beslut 35/2016 en i det närmaste identisk begäran om utlämnande av de aktuella e-postmeddelandena. Nämnden uttalade då följande:

"Som kyrkostyrelsen anför gäller enligt 54 kap. 8 § kyrkoordningen förbud att röja uppgifter om en samarbetspartners förhållanden i andra länder inom kyrkans internationella verksamhet för diakoni och mission. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att en samarbetspartner i det andra landet skulle lida skada eller men om uppgiften röjs.

Till skillnad mot flertalet bestämmelser i 54 kap. motsvaras inte bestämmelsen 8 § av någon bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Den får närmast anses hänförlig till punkten 3 i 11§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, dvs. begränsningen sker till skydd för något synnerligen väsentligt intresse.

Med internationell verksamhet för diakoni och mission avses i första hand de verksamheter som tidigare bedrevs av Lutherhjälpen och Svenska kyrkans mission och som nu benämns Svenska kyrkans internationella arbete. Under begreppet måste emellertid också falla många andra av Svenska kyrkans internationella verksamheter. Att upprätthålla goda och förtroendefulla internationella relationer måste anses vara ett synnerligen väsentligt intresse för Svenska kyrkan. Med samarbetspartner menas ett samfund eller en organisation, vars verksamhet kan skadas om t.ex. uppgifter om samarbetet med Svenska kyrkan lämnas ut. Vad som avses med samarbetspartnerns 'förhållanden i andra länder' har inte utvecklats vare sig i förarbetena eller i kommentaren till kyrkoordningen, men rimligen måste framför allt avses förhållanden utanför Sveriges gränser. Det skaderekvisit som används i 54 kap. 8 § kyrkoordningen innebär att utgångspunkten är att uppgifterna kan lämnas ut. Förbudet mot att röja uppgifter enligt bestämmelsen får antas ha upphört senast efter femtio år.

Som framgår av kyrkostyrelsens beslut rör de aktuella handlingarna samråd och överväganden mellan Lutherska världsförbundet m.fl. avseende påvens besök i Lund och Malmö den 31 oktober 2016 för att uppmärksamma 500-årsminnet av reformationen. Kyrkostyrelsen har lämnat ut vissa uppgifter som finns i de aktuella handlingarna till - - -.

Överklagandenämnden gör, i likhet med kyrkostyrelsen, bedömningen att övriga uppgifter som finns i de aktuella handlingarna är av sådant slag att de inte kan röjas eftersom det finns särskild anledning att anta att samarbetspartnerna kan komma att lida skada eller men om uppgifterna röjs. Uppgifterna rör förhållanden inom Svenska kyrkans internationella verksamhet som är av synnerligen väsentligt intresse och uppgifterna är av sådant slag att samarbetspartnernas förhållanden i andra länder kan skadas eller lida men om uppgifterna lämnas ut. Att ytterligare utveckla motiveringen för detta i enlighet med vad - - - har begärt är inte möjligt utan att röja innehållet i uppgifterna.

Mot denna bakgrund ska överklagandet avslås."

Överklagandenämnden finner inte skäl att göra någon annan bedömning i detta ärende. Dag Sandahls överklagande ska följaktligen avslås.

Överklagandenämndens beslut får enligt 16 kap. 7 § kyrkoordningen inte överklagas.

Johan Munck

Johan Munck

ORDFÖRANDE

*Lars Bjursta*m

Lars Bjursta

SEKRETERARE/FÖREDRAGANDE

I BESLUTET HAR DELTAGIT

**Johan Munck, Esbjörn Särdaqvist, Caroline Krook, Torgny Werger och
Britt Louise Agrell. Enhälligt.**

FÖREDRAGANDE

Lars Bjurstam

NÄRVARANDE UTAN ATT HA DELTAGIT I BESLUT

**Severin Blomstrand, Lars Viper, Hakon Långström, Eric Bylander, Margareta Carlenius,
Sten Elmberg och Maria Wetterstrand Hagström**

EXPEDITION TILL

Klaganden

Motparten
